І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 113. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 14-го ЧЕРВНЯ 1957 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. FRIDAY, JUNE 14, 1957 No. 113. VOL. LXIV.

ЗАХІД СПРОМОЖНИЙ ЗНИЩИТИ ТОТАЛЬНО СОВЄТСЬКУ МІЛІТАРНУ СИЛУ --- НОРСТЕД

Вашинґтон. — Головний командант союзних збройних сил в Европі, генерал Лорис Норстед, зізнаючи перед сенатською комісією в справі закордонної допомоги в рамцях програми взаємної безпеки, заявив, що Захід під проводом ЗДА має спроможність знищити тотально совєтську мілітарну силу. Його зізнання були секретні і зміст їх опубліковано щойно після перегляду й апробати головним командуванням ЗДА. Згідно із цими зізнаннями, збройні сили вільного світу можуть перевести із своїх понад 250 баз летунську атомову атаку на Совєтський Союз. Це може статися без ширшої відплатної акції з совєтського боку, бо Норстед вважає, що Совєти не мають фізичної можливости знищити усіх баз Америки і її союзників. Навіть, якщо б Совєти мали 50 чи й 100, а то й 200 відсотків ударної сили Заходу, то їм не поведеться уникнути вирішного удару і вони будуть знищені. Основна перевага мілітарної сили Заходу полягає не в релятивній, але в абсолютній якості модерного озброєння Заходу і це мусять брати до уваги постійно совєтські плянувальники. Якщо вони сьогодні, чи на протязі найближчих п'яти років, чи й пізніше, запрагнуть почати війну, то вони опиняться перед неминучістю тотального знищення. Це не залежить у ніякому випадку від того, чи вони мають чи не мають атомову спроможність, але передусім від такої ж уже існуючої і безсумнівної спроможности Заходу. Тому теж Захід повинен продовжувати наполегливо і без упину дозброювання держав НАТО. Особливо повинні дбати про це З'єдинені Держави Америки, продовжуючи свою програму закордонної допомоги, зокрема в мілітарній ділянці. Захід повинен посилювати модерною зброєю оборонну лінію держав НАТО, проведену через усю Европу на просторі яких 4,500 миль. Союзна стратегія стримування й оборони базується передусім на таких факторах, як наявність летунських збройних сил і в дальшому наявність наземних і морських збройних сил, але передусім на волі Заходу організувати свою оборону. На думку Норстеда всі дискусії про рівність чи й перевагу совєтського летунства й атомового озброєння над такими ж збройними факторами Заходу безпредметові, бо існують по боці вільного світу фактори, які дають і даватимуть йому завжди перевагу.

АЙЗЕНГАВЕР З КОНҐРЕСМЕНАМИ

През. Айзенгавер влаштував у Білому Домі снідання, в якому взяли участь конґресмени республіканської партії.

Айзенгавер гостив 40 республіканських конґресменів

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер прийняв першу групу республіканських конґресменів в числі 40, а другу гоститиме в п'ятницю 14-го червня. Це прийняття було в формі сніданку в їдальні Білого Дому, під час якого республіканські конґресмени свобідно говорили про політичні проблеми. Сніданок складався з помаранчевого соку, яєшні, бекону, ковбаси, булок та кави. Подібні прийняття будуть і для республіканських сенаторів. Їхня ціль — щира виміна думок між Президентом і республіканськими членами Конґресу, які дуже часто виступають проти запропонованих урядом законопроєктів. Конґресмен Кларенс Дж. Бравн з Огайо сказав Президентові, що його повісили б виборці, коли б він голосував за законопроєктом про федеральну допомогу шкільництву. Стан здоров'я Президента добрий, і він нормально працює, згідно з давніше складеною програмою.

В травні було 65,178,000 затруднених і 2,715,000 безробітних

Вашинґтон. — Статистичні бюра департаментів торгівлі і праці повідомляють, що число затруднених в травні цього року становило 65,178,000, а число безробітних виносило 2,715,000. З окремих позицій виходить, що мануфактурна промисловість вже п'ятий місяць знаходиться в легкій затримці, бо число фабричних робітників зменшується, і зменшується також пересічне число годин, перепрацьованих впродовж тижня. В квітні цього року число затруднених становило 64,261,000, а в травні 1956 — 65,238,000. Число безробітних виносить 4 відсотки всіх робітничих сил. Число тижневих годин зменшилося з 39.8 до 39.7. Хоч число затруднених в травні дещо збільшилося в порівнянні з квітнем, то економісти звертають увагу на легку затримку в мануфактурному промислі, яка триває вже п'ятий місяць, і яка спричиняє те, що число затруднених не збільшається в швидкому темпі.

Китайські комуністи пошкодили американський літак

Гонк Конґ. — Китайські комуністи пошкодили вогнем своєї прибережної протилетунської артилерії американський літак, якого базою був літаконосець „Горнет". Повідомлення про це подала комуно - китайська радіовисильня з Пейпінґу в четвер 12 червня. „Горнет" є членом Сьомої американської фльоти, яка сторожить на далеко-східніх водах. „Горнет" виплив був із 4-ма нищильниками з порту Гонґ Конґ, де перебував тимчасово, у напрямку до Японії. У протоці Формози його літаки — як говориться в офіційному американському повідомленні — виконували „звичайну патрульну службу". За комуно - китайським твердженням один літак появився над „китайськими територіяльними водами" в околиці міста Сватов. Поцілений протилетунською артилерією, він усе ж завернув і осів на помості „Горнета". Втрат у людях не було. У тому самому комуно - китайському комунікаті казалось про збиття у море двох національ - китайських літаків. Національ-китайський комунікат цьому заперечує і заявляє, що всі його літаки, вислані того дня у стежних місіях, вернулися до своїх баз.

Французький парлямент затвердив новий уряд Монурі

Париж. — Французька палата депутатів затвердила предложену новим прем'єром, Морісом Бурже-Монурі, програму 240 голосами проти 194. Однак за часописними коментарями — ця більшість надзвичайно крихка і непевна, а ціле те засідання парляменту проходило в атмосфері повної байдужности, чи навіть легковаження і цинізму. Новий прем'єр дістав вотум довір'я тільки завдяки тому, що аж 73 посли або стрималися у голосуванні, або взагалі абсентувались. Абсолютна більшість у французькому парляменті вимагає 298 голосів отже Бурже-Монурі дістав на 58 голосів менше. Голосували за ним соціялісти, частина радикалів і частина незалежних. Його програма ні в чому не різниться від програми Молле, з одним винятком у справі Альжиру, щодо якого Монурі заповів предложення „в близькому часі" програми про „нову політичну структуру в Альжирі". Як виходить з промови Монурі, він має на увазі децентралізацію адміністраційного апарату в Альжирі, з переданням більшої автономної влади місцевим органам із включенням туди більшої кількости мусульманських урядовців. У справах санації фінансів Франції і соціяльних реформ — Монурі заповів продовжування політики Молле. Взагалі преса віщує новому прем'єрові, який є 22-им з черги прем'єром післявоєнної Франції — дуже коротке життя.

Москва все ще притримує насильно коло 80.000 німців

Бонн. — В найближчу суботу мали б розпочатись переговори між Західньою Німеччиною й СССР в справі пожвавлення торговельних взаємин і встановлення консулятів на обидвох територіях. Однак західньо-німецька преса висловлює поважні сумніви, чи це станеться. В своїй ноті, яку західньо-німецький уряд передав Москві в минулу суботу, він домагався, щоб на денний порядок плянованих переговорів поставити справу репатріяції німецьких громадян з СССР. Німці обраховують, що на терені Совєтського Союзу перебувають все ще примусово яких 80.000 до 100.000 німців, насильно вивезених з Німеччини після другої світової війни. Большевики стоять на становищі, що в договоренні з Аденауером у вересні 1955 року вони зобов'язались були звільнити тільки колишніх членів збройних сил, засуджених совєтськими судами, і що те зобов'язання було виконане, бо — мовляв — Москва звільнила і перевезла до Німеччини 9.600 колишніх німецьких вояків.

ЗДА ОСКАРЖУЮТЬ МОСКВУ У ПІДРИВНОСТІ НА СЕРЕДНЬОМУ СХОДІ

ТРИ ЗАХІДНІ ВЕЛИКОДЕРЖАВИ ВІДКИНУЛИ СОВЄТСЬКУ НОТУ ПРО „ВІДРЕЧЕННЯ ВІД СИЛИ" НА СЕРЕДНЬОМУ СХОДІ.

Москва. — Американська амбасада у Москві передала з доручення державного департаменту ноту совєтському урядові, яка насправді є відповіддю на совєтську ноту з 19 квітня ц. р., коли-то Совєти запропонували трьом західнім великодержавам видати разом із ними, Совєтами, спільну декларацію про „відречення від користування засобами сили" в справах Середнього Сходу. Американська відповідь підкреслює, що „кардинальним принципом" американської закордонної політики є оминання засобів сили і що те саме наказує чартер Об'єднаних Націй. Замість повторювати давні зобов'язання — продовжується в американській ноті — краще докладно триматися приписів чартеру Об'єднаних Націй. Саме це мали ЗДА на увазі, коли висунули були на терені Об'єднаних Націй справу Мадярщини, а не відвертання уваги світу від подій на Середньому Сході, як це Америці закидали большевики. Тим часом — кажеться в американській ноті — Совєти стосують у відношенні до держав Середнього Сходу погроз, застрашування і „підривної інтервенції", особливо супроти країн, які безпосередньо межують з Совєтським Союзом. Тому — твердить американська нота — це річ цілком зрозуміла, що загрожені Совєтами країни шукають своєї забезпеки у відповідних порозуміннях з іншими державами. Цей останній зворот — за коментарями преси — натякає, хоч і за іменем його не називає — на організацію Багдадського пакту, яку большевики безупинно атакують у своїй пропаґанді. Американська нота закінчується висновком, що коли дійсно Москві залежить на заведенні тривкого спокою на Середньому Сході, то вона повинна діяти в цьому напрямку на терені Об'єднаних Націй, взявши під увагу головно те, що головною проблемою Середнього Сходу є ізраїльсько - арабська ворожнеча. Совєти, як відомо, не тільки не підтримали своєчасної американської пропозиції щодо посередництва в справі тривкої мирної полагоди ізраїльсько - арабського спору, але безперервно цькують арабів проти жидів, постачають їм зброю, каламутять відносини на Середньому Сході і при цій нагоді втискаються туди з своїми „дорадниками" і „технічними силами". Совєти спершу пропонували скликати конференції „великої чвірки" для справ Середнього Сходу, після того проголошення спільної декларації щодо Середнього Сходу. Відкинення всіми трьома західніми державами обох тих совєтських пропозицій посередньо потверджує неґативне становище Америки, Англії і Франції до допущення взагалі Совєтів до справ Середнього Сходу на рівній базі із західніми державами. Англія і Франція передали Москві майже однозгідні ноти.

Йорданськo-єгипетські взаємини далі погіршуються

Амман. — Видалений з Єгипту амбасадор Йорданії Ріфаї, брат йорданського віце-прем'єра і міністра закордонних справ, прибув уже до столиці Йорданії і заявив, що за його досвідом, що він його набув у своїй дипломатичній службі (він був раніше амбасадором Йорданії у Вашинґтоні) Єгипет є тільки тоді за „єдністю і солідарністю братніх арабських держав", якщо всі ті держави погоджуються слухатись Єгиптові та його президентові Нассерові. З Йорданії виїхали видалені відтіль військові атташе Єгипту полк. Фуад Ґіллям і Сирії — полк. Явдат аль-Атассі. Йорданська тайна поліція здавна стежила за їх діяльністю і ствердила їхній постійний зв'язок із екстремними націоналістичними і просовєтськими колами в Йорданії, що змагали до повного підпорядкування Йорданії Єгиптові через „федерацію" Йорданії з Сирією і Єгиптом. Йорданський уряд видалив теж єгипетського консула, що мав резиденцію в йорданській частині Єрусалиму — Абдула Азіса. Офіційний комунікат йорданського уряду полемізує з закидом Єгипту, наче б видалений з Йорданії єгипетський військовий аташе впав жертвою йорданської змови. У тому комунікаті звертається увагу, що аналогічні історії були з єгипетськими атташе в Лібії, Тунісії, Судані, Іраку, Ливані і Савді Арабії, найближчій союзниці Єгипту. І йорданський уряд запитує: „Чи всі ті єгипетські старшини-дипломати постійно падали жертвою змови в усіх тих країнах?" Атмосфера між Йорданією і Єгиптом така — стверджують закордонні обсерватори, — як перед зірванням дипломатичних взаємин.

Соммерфілд погрожує зменшенням поштової служби в суботні дні

Вашинґтон. — Генеральний поштмайстер Артур Е. Соммерфілд зізнавав у бюджетовій Підкомісії Палати Репрезентантів і заявив, що вже від 1-го липня цього року не буде поштової служби в суботні дні, якщо Конґрес до того часу не ухвалить додаткових сум для поштового департаменту. Конґрес признав бюджет для поштового департаменту в сумі 3,192,000,000 долярів, але президент Айзенгавер домагається ще додаткових 149,500,000 долярів, а Соммерфілд підтримує це домагання. Крім того Соммерфілд грозить, що мусітиме закрити коло 2,000 поштових урядів 4-ої кляси, які головним чином обслуговують сільські райони. Конґресмен Джан Тейбер, республіканець, і голова цієї комісії і конґресмен Дж. Воґен заявили після зізнань Соммерфілда, що треба буде ухвалити ті суми, яких домагається поштовий департамент.

Сенат ухвалив понад 5 більйонів для 17-ох урядових аґенцій

Вашинґтон. — Сенат голосами всіх присутніх 72-ох сенаторів прийняв законопроєкт про бюджет для 17-ох урядових аґенцій в сумі 5,378,594,800 долярів. Ця сума є на 545,570,000 долярів менша від того, чого домагався уряд. Але до цієї „заощадженої суми" належать і 163,750,000 долярів, які уряд мусітиме видати, бо вони призначені на пенсії і відшкодування для інвалідів, згідно з давніше ухваленим законом. Найбільше з ухваленої суми призначено для ветеранів, бо аж 4,666,504,900 долярів. Цей законопроєкт іде до спільної конференції, складеної з сенаторів і конґресменів, щоб вирівняти ті різниці, які є в законопроєктах, ухвалених обома палатами Конґресу.

Ліві соціялісти хочуть дістатись до нового уряду Італії

Рим. — Ліво-соціялістична партія Пістра Ненні зголосила на руки президента Джованні Ґронкі суґестію, щоб новий італійський уряд, який саме твориться, пересунути „на ліво" і включити до урядової коаліції його партію, що розпоряджає 75 парляментарними послами. Однак ще пок. прем'єр де Ґаспері рішуче відмовився включати в урядову коаліцію соціялістів Ненні, заявивши тоді, що „Ненні є тільки знаряддям Толіятті" — лідера комуністичної партії. Тому й тепер нема найменших виглядів на те, щоб знайшовся такий християнсько-демократичний діяч, який поважно взяв би під увагу ліво-соціялістичну оферту. Політична ізольованість Пістра Ненні і його брак змоги безпосередньо впливати на хід державних справ стали головною причиною заходів того комуністичного поплентача, щоб довести до злуки обох соціялістичних партій, які постали з розколу соціялістичного табору в Італії саме внаслідку прокомуністичної діяльности Ненні. Чи право-соціялістична партія Сараґата належатиме до нової урядової коаліції — це залежатиме від особи нового прем'єра і його програми.

„Мейфлавер II" прибув до Америки

Провінставн, Масачусетс. — Вітрильний корабель „Мейфлавер II" 12-го червня прибув до порту Провінставн, а 13-го червня перепливає до порту Плимут, куди 337 років тому заплив був історичний „Мейфлавер", який привіз 102 іміґрантів до пізнішого стейту Массачусетс. „Мейфлавер II" прибув з Англії до Америки, побивши рекорд паломників із 17-го віку на 14 днів. Але сам не міг дістатися до порту, і його ввели туди буксирні човни. Прибуття „Травневої Квітки II" вітали голосом сирен і дзвоненням церковних дзвонів. Журналісти і члени Комітету Прийняття перейшли на вітрильник і там побачили моряків, одітих в строї з 17-го віку, деякі були з запущеними бородами. Моряки не могли давати ширших відповідей, бо нюйоркський концерн „Мейфлавер", який фінансує цю імпрезу, застеріг собі всі права до неї. „Мейфлавер" в 1620 році прибув був до Провінставну 21 листопада, а місяць пізніше відплив був до Плимуту. „Травнева Квітка" ч. II припливе на літо до Ню Йорку, де буде атракцією для мільйонів туристів, які платитимуть по $1.25 за те, щоб могли ввійти на неї.

Нововибрані посли українського походження в канадійському парляменті

Торонто, Онтеріо. — З проголошеного висліду виборів, які відбулися в понеділок 10-го червня, видно, що до федерального парляменту вибрано таких послів українського походження: в провінції Онтаріо: Михайло Старчевський-Стар (консерватист) і д-р Іван Кучерєпа (конс.). В провінції Алберта: Амврозій Головач (соц. кред.). В провінції Манітоба: Федір Заплітний (соціяліст) і Микола Мандзюк (конс.). Комуністичний посол українського походження в Торонті Іван Віp (Вивюрський) дістав всього 759 голосів на всіх коло 19,000 голосів.

Хрущов дуже вдоволений своїм телевізійним виступом у ЗДА

Гельсінкі. — Нікіта Хрущов висловив перед високими фінськими достойниками своє велике вдоволення з приводу недавнього свого виступу в американській телевізійній передачі, будучи переконаним, що той його суто-пропаґандивний виступ був „знаменитою підготовою" для безпосередніх переговорів між ЗДА і СССР. Хрущов далі стоїть на становищі, що для замирення світу найкраще було б перевести двосторонні американсько-совєтські переговори, сподіваючись від них, мабуть, договорення про новий поділ „сфери впливів" за зразком договору в Ялті. Настрій Хрущова і Булґаніна, який був дуже поганий безпосередньо після їх приїзду до Фінляндії, бо вони не бачили ані сліду „спонтанного захоплення мас" фінського народу, поправився після кількох бенкетів. Скількість прийнять у закритих приміщеннях збільшилась з уваги на дуже погану погоду — дощ і мряку — яка утруднила пляновані прогулянки по фінських озерах.

УКРАЇНЕЦЬ ВІДПОВІДАЄ ХРУЩОВУ

Ню Йорк. — Тутешній популярний щоденник „Дейлі Нюс" в числі з 11-го червня надрукував листа п. Михайла Семенця з Джерзі Сіти в справі телевізійного виступу Хрущова. „У своєму телевізійному інтерв'ю — пише автор листа — Хрущов заявив, що має вирішувати народ". У зв'язку з цим я хотів би запитати цього ката, чому він і його попередники не дали свободи і незалежности українському народові, який вирішив уже давно, що він хоче бути незалежним від Росії".

У п'ятницю в Нюарку Фестиваль Ліґи Молоді

Нюарк, Н. Дж. — В п'ятницю, 14-го червня о год. 8-ій ввечорі, Ліґа Української Молоді стейту Ню Джерзі влаштовує в парку Вікогік свій уже традиційний весняний фестиваль, сподіваючись зібрати на цю імпрезу кілька тисяч учасників і глядачів. У програмі фестивалю є виступ Метрополітального хору молоді під диригентурою п. Ст. Марусевича і при фортепіяновому акомпаніяменті Олі Дмитрів, концерт двох оркестр, струнної з Филаделфії та відомої з телевізійних виступів оркестри Доміно з Ірвінґтону, виступи танцюристів під проводом п. Ів. Фліса та сольоспів пані Марії Лисогір і пані Марії Боднар при акомпаніяменті Олі Дмитрів. Привітання виголосять генеральний прокуратор стейту Ню Джерзі Гровер Ричман, комішенер Парків повіту Ессекс Френклин Коклин та інші. Майстром церемонії буде адв. Вол. Михайлишин з Гаррисону. Вступ на імпрезу вільний для публіки. З нагоди цього фестивалю посадник Нюарку Ліо П. Карлін видав окрему проклямацію, в якій стверджує, що Ліґа Української Молоді змагає до познайомлення населення стейту і міста з великими досягненнями української культури і тому він, посадник Нюарку, закликає населення міста до підтримки тих зусиль та до масової участи в імпрезах Ліґи.

В АМЕРИЦІ

● **19-річний Ті Вон Лі** з Південної Кореї 4 місяці тому прибув „зайцем" до Ню Йорку мавши з собою 350 долярів. Коли з тих грошей залишилося в нього 26 центів, він з'явився в Бофало, Н. Й. на поліцію. Іміґраційний уряд, мабуть, відішле його до Південної Кореї.

● **Департамент рільництва** передбачає, що цього року продукція молока становитиме коло 128 більйонів фунтів, — на два більйони більше як 1956 року. Кількість молока збільшилася, але число корів є найменше за останніх 33 роки.

● **З Америки** привезли двома літаками до Арґентини антитоксину, щоб рятувати життя 45 осіб, які отруїлися солодким перцем в ресторані у місті Ля Плята. 12 осіб від того несвіжого харчу померли.

● Японський прем'єр Нобусуке Кіші 23 травня кине перший м'яч і тим започаткує гру між Єнкі і Вайт Сокс на грищі Єнків в Ню Йорку. До Ню Йорку приїде він із Вашинґтону, де буде гостем Президента.

● **Комісар публічного здоров'я** в стейті Массачусетс, Петрік А. Томпкінс, вислав листа комісарові публічного здоров'я в стейті Флорида, домагаючись видачі 6-річної Гілди МекКол, яку адоптувала жидівська родина Мелвіна Б. Еллісів.

● **Полковник С. О. Ґіллі** заявив на Сенатській Комісії Видатків, що харчовий порціон вояка коштує в ЗДА $1.02, а закордоном — 99 центів.

● **Деґрадований сержант Метью МекКіон** має вже ранґу старшого вояка. Його здеґрадували за те, що під час вічних вправ під його командою втопилося вісім рекрутів морської піхоти. Він тепер служить в Черрі Пойнті, Північна Кароляйна.

● **Летун Джан Т. Ґодфрі** з Провіденсу, Ровд Айленд, відлітає до Німеччини, до лікаря Босса в Швеннінґені, довідавшись від мадярського втікача, що цей лікар з успіхом лікує від аміотрофічної лятеральної склерози, на яку він тяжко хворіє. Джан Ґодфрі збив під час останньої війни 37 німецьких літаків.

У СВІТІ

● **Біля Чічестеру в Англії** води океану викинули на берег тіло чоловіка без голови — у повному одязі нурця. Лікарі ствердили, що перебувало воно у воді „довший час" — може місяці. Є підозріння, що це тіло 46-літнього славетного англійського нурця комодоре Лайонела Краббa, який безслідно зник 19 квітня 1956 року, якраз тоді, коли в Англії перебували Хрущов і Булґанін. Совєти заявляли, що Крабб як шпигун, обслідував підводну частину кружляка „Орджонікідзе", яким прибули до Англії московські диктатори. Його таємне зникнення, яке викликало було рік тому міжнародну сенсацію, не було офіційно вияснене.

● **До Лондону** прилетів минулого тижня з Каліфорнії 67-річний мільйонер Аллен Тейлор із своєю дружиною на виставу опери „Троянці" Берліоза і зараз після вистави відлетів до Америки. Ця приємність коштувала йому $1,500, крім театральних квитків і труду подорожі. Він заявив, що давно колись чув цю оперу, мріяв почути її ще раз і дуже втішився, здійснивши своє бажання.

● **Англійські бомбардувальники типу „Спітфайр"**, що були пострахом для Німеччини у другій світовій війні, тепер уже настільки перестаріли, що їх „пенсіонують". Останні три машини цього типу діють ще на метеорологічній службі, — решта зникли з обігу. „Спітфайри" вперше появилися 21 рік тому.

● **Італійська княгиня** Маргарита Манічінеллі Скотті ді Сан Віто вигнала зі свого палацу в Римі свого 37-річного сина, князя Франка Манічінеллі Скотті, за те, що одружився проти її волі з фільмовою акторкою 21-річною красунею Ельзою Мартінеллі. Вони потайки повінчалися в четвер минулого тижня. Князь заявив, що він „не мав часу" повідомити свою матір про вінчання, але сподівається, що вона змінить свою думку.

● **Наречена** 21-річного вояка Вільяма Джірарда, який застрелив японку Наґа Сакай і справа якого поручила публічну опінію в обидвох країнах — ЗДА і Японії, — 27-річна японка Гару Сеюма, відвідала чоловіка вбитої жінки, батька п'ятьох дітей, бідного японського заробітника. За старояпонським звичаєм, вона стояла на колінах перед порогом дому вбитої і потім била поклони на її могилі, щоб виблагати прощення у неї і її родини. Чоловік убитої заявив, що хоч він переконаний, що це був „акт холоднокровного убивства", він не має жалю до японської дівчини.

СВОБОДА — SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ТУГА — ЧИ НАСЛІДОК ШАНТАЖУ

Сенатська підкомісія в справах внутрішньої безпеки розпочала в Ню Йорку нову сесію переслухань про деякі нові випадки повороту до Совєтського Союзу із ЗДА не тільки нових імігрантів, але й навіть осіб, що прибули до ЗДА вже кільканадцять років тому і навіть натуралізувалися. Починаючи ці нові переслухання, підкомісія поставила собі завдання виявити причини переважно несподіваних поворотів цих, здебільша російської національности, імігрантів. Правний дорадник цієї підкомісії, Робертс Моррис, ствердив, що, на його думку, ці випадки спричинені новою совєтською кампанією за „повернення на батьківщину", веденою вже не безпосередньо совєтськими дипломатами й агентами у ЗДА, але з допомогою листів буцімто від рідних, надсиланих із Совєтського Союзу. Водночас із цим він подав до відома, що, хоч совєтські дипломати не беруть тепер безпосередньої участи в репатріяційних заходах, все ж таки офіційно вони допомагають в цій акції, засобляючи поворотців документами і корабельними чи летунськими квитками.

Згадана підкомісія під час своєї сесії в Ню Йорку переслухає ряд осіб, зокрема, в справі спроби виїзду групи російських імігрантів з російської колонії Фрівуд Ейкрс біля Фармінгдейлу в Ню Джерзі і в справі вже довершеного виїзду двох російських імігрантів, що мешкали у Пассейку в Ню Джерзі. В першому випадку йде про двох братів і вдову з чотирма дітьми, записаних 28 травня на виїзд із Ню Йорку у Скандинавській Летунській Лінії. Як стверджено офіційно, білети для всіх них замовила совєтська амбасада у Вашингтоні. Прізвища зголошених: 68-річний Максим Ніджі, його 58-річний брат Ілля Ніджі і вдова Дарія Артамова із 4-ма дітьми. При замовленні квитків совєтська амбасада подала, що летять вони до Гельсінок, звідки перевезе їх до Ленінграду совєтська летунська служба. Спонзор братів Ніджі і водночас один із керівників російської колонії Фрівуд Ейкрс, Королькофф, заявила, що вони були власниками невеличкого дому на території колонії і продали його недавно за 2.500 долярів. Вона подала до відома, що Максим Ніджі останнім часом „дуже тужив за батьківщиною" і за дітьми, яких не бачив уже... 17 років.

У другому випадку, вже не спроби, але таки повернення до Совєтського Союзу, йде про двох російських імігрантів із Пассейку — 59-річного Івана Безбабнова і 28-річного Ігоря Самойлова, які 29 травня ц. р. виїхали із ЗДА кораблем „Квін Елізабет" знову ж таки з допомогою і в присутності другого секретаря совєтської амбасади у Вашингтоні, замішаного вже в інші справи повороту, Фьодора Ф. Соломатіна. Владімір Юрович, співмешканець Безбабнова у Пассейку, виявив, що Безбабнова відвідував за два тижні перед виїздом урядовець совєтського консуляту з Ню Йорку, *який звелів йому знищити* все те, зокрема документи і записки, що він не зможе забрати з собою. Безбабнов мав добру працю, але останнім часом почав згадувати свою жінку і дітей, що їх лишив у Совєтському Союзі, і признався Юровичеві, що хоче їх відвідати в СССР і потім... вернутися до ЗДА. Щождо Самойлова, то він виїхав до СССР буцімто після того, як одержав від матері листа, в якому вона написала, що хоче побачити його перед смертю. У ЗДА залишив він без засобів дружину Ольгу із двома дітьми. Крім вище згаданих, виїхало вже останніми тижнями до СССР ще двоє осіб — Татьяна Духнай теж із російської колонії у Фармінгдейлі і Алексєй Голубєв із Савт Ривер у Ню Джерзі — буцімто теж із туги за дітьми, що їх залишили в Совєтському Союзі. Безбабнов, Самойлов, Голубов і Духнай виїхали так непостережено, що американська публічна опінія довідалася про це щойно тепер, після виявлення справи із виїздом братів Ніджі і родини Артамових.

Треба сподіватися, що сенатська підкомісія в справах внутрішньої безпеки, перевівши започатковані переслухання, виявить дальші подробиці і закуліси совєтської акції за повернення „на родіну", здійснюваної з допомогою шантажування батьків і родичів емігрантів. Щоб в цьому випадку відігравало якусь ролю таке людське почування, як туга за дітьми, залишеними в СССР, треба сумніватися, тим більше, що деякі з них, виїжджаючи, залишають у ЗДА напризволяще своїх дітей, народжених тут. Тяжко ж повірити, щоб верталися з „туги за дітьми" ті імігранти, які перебували у ЗДА вже... кільканадцять років і які мали можливість на протязі того часу вже багато разів вернутися до СССР, щоб могти їх побачити. Найпевніше в цілій справі, здається, те, що опинилося на еміграції багато людей тільки через непорозуміння, і тепер вони піддаються найлегше, з одного боку, на всяку підмову, а з другого — їх найлегше шантажувати совєтським агентам, яким іде не про повернення тих чи чи інших імігрантів „на батьківщину", чи їх з'єднання з родинами в СССР, а просто про пропаґанду своїх „успіхів" серед совєтського населення і, з другого боку, про ширення деморалізації серед широких мас емігрантів, ворожо наставлених до совєтського режиму.

СПРАВА ДЖІРАРДА

Ця „справа" датується від 30 січня ц. р., коли то 21-річний американський вояк Вільям Джірард, стаціонований із своїм полком в Японії, під час вправ гострого стріляння на винайнятих від японців теренах за 75 миль на південь від Токіо, застрелив 46-річну японку, Нака Сакай, матір 5-тьох дітей. Слідство виявило, що в той час була саме перерва в стрілянні, а трагічно померла японка збирала — разом з іншими японськими жінками й чоловіками — металеві гільзи від набоїв, які мають високу ціну на японському ринку. Вільям Джірард виправдується, що він стрелив „на пострах", після того, як японка злегковажила оклики перестороги. Він заперечує закид, начебто він зумисне заманював японську жінку, обіцюючи металеві гільзи, а потім свідомо стрелив на неї. Японська преса зчинила в зв'язку з цим великий шум, домагаючись одним фронтом, щоб Вільяма Джірарда, як звичайного злочинця, судив японський суд.

Між З'єдиненими Державами і Японією існує договір, який нормує такі справи. Коли вояк на японській території доконає вчинку, який суперечить японським законам, під час виконування військової функції, його судить американський військовий суд, — коли ж він зробить це поза своєю службою — його передається японській військовій юрисдикції. Американське військове командування в Японії стояло спершу на становищі, що вчинок Вільяма Джірарда був доконаний тоді, коли він виконував службові дії, і тому його повинні судити американці. Однак, на спеціяльно для цієї справи створеній японсько-американській комісії, американський репрезентант прихилився до японського арґументу, що Джірард стріляв не у виконуванні своїх службових функцій, і що тоді він взагалі мав інше військове доручення (сторожити біля скорострілу). Словом, 16-го травня ц. р. ця мішана комісія вирішила, що Джірарда має судити японський суд. Це викликало в американських конгресових колах таку бурю, що наступного ж дня секретар оборони Чарлз Вилсон доручив провести „перевірку цілої справи". З черги це рішення Вилсона відновило атаки японської преси.

В міжчасі бурхливі антиамериканські вуличні заворушення в Тайпеї на Формозі (Тайвані) у зв'язку з подібною причиною (вбивство китайця американським вояком та звільнення того вояка американським військовим судом) підкреслили важливість справи Джірарда: ніби формального характеру питання юрисдикції, якій підлягає тепер Джірард, набрало поважного політичного значення, бо опинилось у центрі проблеми перебування американських збройних сил поза територією ЗДА. Тому цією справою зацікавились безпосередньо державний секретар Джан Фостер Доллес і секретар оборони Чарлз Вилсон. Минулого вівтірка, 4-го червня, названі обидва секретарі оприлюднили спільний комунікат, в якому затвердили загадане вгорі рішення мішаної японсько-американської комісії щодо передачі Вільяма Джірарда під японську юрисдикцію, висловивши переконання, що цей американський вояк дістане повне право оборони, та заповівши, що американський уряд буде стежити за дальшим правним ходом його справи. Це їхнє становище цілком потвердив наступного дня през. Айзенгавер на своїй пресовій конференції, покликавшись при цьому на свідоцтво американських знавців японського судівництва, що його оцінюють дуже високо.

Здавалося б, що „справа" закінчена з формального боку, а фактично закінчиться з переведенням судової розправи, яка тепер єдино компетентна вирішити ступінь вини чи невинність вояка. Однак, у цю „справу" включились адвокати родини Джірарда. Вони зголосили скаргу до суду у Вашингтоні, що ніби порушено конституційні права американського громадянина Вільяма Джірарда. Суд визначив переслухання в цій справі, закликавши найвищих державних і військових достойників, щоб перевірити, чи дійсно збережено за названим вояком його конституційні права. Якщо суддя рішив би, що ті права порушені, тоді він може зажадати доставлення Джірарда до ЗДА. Це поставило б у дуже клопітливу ситуацію американський уряд, тим паче, що японський прем'єр Нобосуке Кіші уже висловив вдоволення вирішенням, що Джірарда судитиме японський суд. Тим часом справа знову зависла в повітрі, бо сам Вільям Джірард, який уже відбув одну нараду з японським адвокатом, відмовився надалі приймати його: його брат з Америки телефонував йому, щоб він уникав зв'язку з японським адвокатом, бо мовляв, таким зв'язком він, підсудний, посередньо визнав би юрисдикцію японського суду. Брат запевнив його, що він, Вільям Джірард, є в Америці „національним героєм", але перестане ним бути, якщо програє справу.

Вся американська і японська преса повна обміркування цієї історії. Дуже поважні особи, як ось, напр., колишній головний командант військ ОН і ЗДА на Далекому Сході, ген. Ван Фліт заявились принципово проти того, щоб вояки, висилані поза межі ЗДА, переходили в чужих країнах під чужу юрисдикцію. Однак, ген. Ван Фліт затаврував звільнення вояка, що вбив китайця не Формозі. Інші стоять на становищі, що американські громадяни, зокрема вояки, які перебувають на чужій території, повинні шанувати тамошні закони, а коли їх не шанують — повинні, послідовно, відповідати за це перед чужинними судами. У цій дискусії і в пречисленних листах до Редакцій газет є також крайні і неповажні голоси, хоч інколи висловлюють їх особи на поважних становищах. Так, напр., один конгресмен обурено заявив, що Джірард це „жертва політиканів" і що не вільно „вирікатися" вояка, який украв хоч би п'ять долярів і віддавати його під суд в такій країні, де йому за це можуть „відрізати вуха". Ясно, що такі вислови і неповажні і нераціональні, бо в кожному випадку, коли тільки будь-який американський громадянин, та ще й вояк в активній службі, має стати перед чужинним судом на чужій території, його справою цікавляться американські офіційні чинники, запевняють йому правну оборону і висилають на суд свого обсерватора. Найважливіше те, що не було випадку, щоб чужинні суди — в Англії, Німеччині, Японії — поводились сторонничо, несправедливо і кривдили американських винуватців.

У зв'язку зі справою Джірарда Конґрес зацікавився саме цією принциповою проблемою: юрисдикцією над вояками ЗДА на чужій території та відповідними американськими договорами. Було б безумовно найкраще для американських громадян і для престижу ЗДА, коли б американські громадяни завжди і всюди підлягали тільки власним американським судам. Але так воно не може бути, бо цьому противиться законодавство інших держав, і спеціяльно у відношенні до стаціонованих американських вояків чужинні уряди є дуже чулі. Ніде правди діти, винні в цьому чималою мірою самі вояки, які надто часто нехтують чужими законами, порядком чи традиційними звичаями. Треба боронити конституційні права громадян ЗДА у цивільному одязі чи у військовій уніформі, якщо ці права дійсно наражені на шкоду. Але, мабуть, не робиться прислуги ані воякам, ані Америці, коли прославляється як „національного героя" вбивника спокійної жінки, матері 5-ох дітей, в її власній батьківщині. Добре діється, що поважна американська преса і поважні чинники американського громадянства чітко відрізнюють всі ці поняття. Тому ця справа Джірарда спричиниться до кращого визначення правного статусу членів збройних сил ЗДА на чужині і до розуміння основних законів моралі в усьому цивілізованому світі однакових.

Петро Ромен

РОСІЯНИ І БОРОТЬБА З КОМУНІЗМОМ

I

Комунізм, большевизм і „душа Росії"

У польській і російській еміґраційній пресі знову поставлено це спірне питання, яке є дуже дискусійним також і серед української еміграції. Маємо на увазі статтю визначного польського публіциста Юзефа Мацкевіча в лондонському тижневику „Вядомосці" в числі з 19 травня ц. р. під назвою „Так званий европейський Схід" і прихильний відгук на неї не менш визначного російського публіциста і літературознавця Ґлєба Струве в „Новому Русскому Слові" 7 травня під назвою „Російський народ — головний союзник у боротьбі з комунізмом".

Ґлєб Струве мав усі підстави сказати про статтю Мацкевіча, що вона „викликче вдоволення серед багатьох росіян". Він наводить з неї цитати з явним вдоволенням і зловтіхою у відношенні до „націоналів - сепаратистів", які, мовляв, утотожнюючи комунізм з Росією, культивують ненависть проти російського народу і тим самим відштовхують російський народ на сторону большевиків, а, з другого боку, розглядаючи комуністичні режими своїх країн як московську окупацію, готові погодитись на „національний комунізм", щоб тільки звільнитися від російського панування і стати незалежними та самостійними державами. На думку Г. Струве, „це — програма угодівства з комунізмом". У відношенні до „націоналів-сепаратистів", а також активною обороною єдности і неподільности російської імперії Ґлєб Струве є гідним спадкоємцем і наслідувачем свого батька Петра Струве — відомого великодержавного шовініста і україножера. Але не для полеміки з ним пишемо цю статтю, а для вияснення питань, які й для багатьох українців є заплутаними і дискусійними. Самі ж думки і арґументи обох згаданих авторів нічого нового для вияснення спірних питань не вносять і є настільки поверхові, що стає дивно, що належать вони „визначним" публіцистам.

Обидва автори дуже легко і самовпевнено заперечують будь-яку відмінність між Заходом і Сходом, між Европою і Росією, як двох різних, а може й протилежних „культурних типів" у шпенґлерівському розумінні цього визначення. Мацкевіч висміює таке популярне на Заході поняття як „російська душа". Такої речі „просто не існує в дійсності, і посилання на неї є безосновні". Переказуючи цю думку Мацкевіча, Струве, очевидно, охоче її підтримує. „З цим поділом на Захід і Схід пов'язана теорія про те, що большевизм є історичною спадщиною російського минулого, що він, як і сама Росія, східній, „візантійський продукт", — пише Струве і шкодує, що про це вже дуже багато написано, бо було б краще „коли б написано було менше". Отже, обидва автори з певною політичною метою хотіли б, щоб відповідних наукових стверджень істориків і філософів щодо культурно-історичного типу Росії і московського характеру большевизму зовсім не існувало. Наявність величезної наукової літератури на цю тему вони зовсім ігнорують, протиставляючи свою антитезу: „Большевизм зовсім не є спадщиною старої Росії; навпаки він є у всіх відношеннях — державно-політичному, економічному, філософському і, головне, психічному — повним запереченням старої Росії". Полемізувати з цією антитезою було б зайвим і недоречним. Для нас в даному питанні є більшим авторитетом, скажімо, відомий російський філософ Н. Бердяєв, який у своїй книзі „Истоки и смысл русского коммунизма" (1937 р.), на підставі глибокої аналізи російської культурно-історичної традиції і як знавець російської духовости, між іншим, пише: „Російський комунізм тяжко зрозуміти з уваги на подвійний його харатер. З одного боку, він є явище світове й інтернаціональне, з другого боку — явище російське і національне. Особливо важливим є для західніх людей зрозуміти національне коріння російського комунізму, його детермінованість російською історією. Знання марксизму цьому не допоможе". І далі: „Російський комунізм є комунізм східній. Впливи Заходу протягом двох сторіч не опанували російського народу... Російська інтеліґенція зовсім не була західньою своїм типом, скільки б вона

(Закінчення на стор. 3-ій)

ПОВІЛЬНЕ САМОГУБСТВО

Кілька днів тому відділ дослідної статистики Американського Товариства для Поборювання Пістряка подав до відома кінцевий звіт про те, який зв'язок існує між куренням тютюну і смертністю від деяких недуг.

Звіт відчитали директори цього відділу д-ри Е. К. Геммонд і Д. Горн на зборах Американського Лікарського Товариства в Ню Йорку. Згідно з цим звітом існує „дуже наочний зв'язок" між пістряком легенів і куренням. Може існувати причиновий зв'язок і між куренням та іншими недугами, такими, як виразка шлунку, пістряк губ, ротової ямини, горла та стравоходу і недуги серця та кров'яних судин.

Статистичний відділ Американського Товариства для Поборювання Пістряка протягом 44-х місяців переводив досліди на 187,783 чоловіками у віці від 51 до 70 років. Між цими людьми були групи повних некурців, курців, що викурюють від 1-сі до 10 цигарок денно, що викурюють до 20-ох, до 40 цигарок і вище. Статистичні дані про смертність досліджуваних груп курців і некурців мусять затривожити всіх, хто дбає про добро своєї родини, народу і держави.

Головні дані цього звіту можна зібрати в таких пунктах:

1. Число смертних випадків в досліджуваній групі чоловіків збільшується разом із збільшенням числа викурених цигарок. І так, число смертних випадків внаслідок усіх недуг було на 34 відсотки більше у тих осіб, які викурювали денно до десятьох цигарок, в порівнянні з некурцями; на 70 відсотків більше в тих, які викурювали від 11 до 20 цигарок денно; на 96 відсотків більше в курців, що викурювали від 21 до 40 цигарок і на 123 відсотків більше у тих, які пускали з димом понад 40 цигарок денно.

Тривожні наслідки куреня, коли дивимося на смертність досліджуваних осіб внаслідок окремих недуг.

2. Число смертних випадків серед курців внаслідок недуги коронарної артерії на 70 відсотків більше в порівнянні з некурцями.

3. Число смертних випадків внаслідок рака легенів у 10 разів більше в курців, як в осіб, які зовсім не курять.

4. Число смертних випадків від інших недуг легенів (наприклад, запалення) в три рази більше серед курців як серед некурців.

5. Курці у 7 разів більше вразливі на такі недуги, як пістряк ротової ямини, язика, губ, горла, стравоходу і гортані.

6. Курці дуже вразливі на недугу виразки шлунку (улькус). 51 особа з усіх досліджуваних, які померли на виразку шлунку, всі належали до групи курців. (46 курили цигарки, 2 люльки і сиґари, а один люльку і сиґари).

7. В загальному число смертних випадків серед курців цигарок на 68 відсотків більше як серед некурців, серед курців сиґар — на 22% більше, а серед тих, що курять люльку — на 12% більше.

8. Число смертних випадків від пістряка легенів на 25 відсотків менше в сільських районах у порівнянні з міськими, але і в селах більший відсоток курців вмирає на цю недугу в порівнянні з некурцями.

Ніхто не може заперечити статистичних даних. Не робить цього і Дослідний Комітет при тютюновій промисловості під проводом Т. В. Гартнетта, що старається послаблювати враження, якому піддаються курці після прочитання цього звіту. Цей комітет видав був таку заяву: „Причини недуги пістряка і серця досі не відомі лікарській науці. Нові статистичні дані Геммонда і Горна ні в чому не змінили цього факту".

Це правда, але не повна, бо ствердження більшого відсотка смертности між курцями в порівнянні з некурцями, таки щось говорить. І так на це дивиться найвища установа в країні, яка має турбуватися здоров'ям її мешканців.

Представник Крайового Інституту Здоров'я при Уряді Публічного Здоров'я в Вашингтоні заявив, що уряд мусітиме зайняти становище до звіту Американського Товариства для Поборювання Пістряка. Представник КІЗ сказав, що ця „справа є дуже серйозною і виглядає на правдиву", хоч засновується тільки на статистичному матеріялі. Крайовий Інститут Здоров'я дораджуватиме, щоб курці максимально зменшували число викурюваних цигарок, а то й не курили.

Сам Інститут Здоров'я вже веде власні досліди, щоб ствердити або відкинути твердження про причиновий зв'язок між куренням і недугами пістряка та серця. „Це проблема, яку неминуче треба розв'язати", — заявив представник уряду здоров'я.

Ще невідомо, як зареаґують у своїй масі на звіт про шкідливість куреня найбільше заінтересовані — тобто курці. Після початкового, неповного звіту, проголошеного кілька років тому, курці обмежили були число викурюваних цигарок, і тютюновий промисл почав вже цим турбуватися. Але в двох-трьох попередніх роках число викурюваних цигарок знову збільшилося і осягнуло новий рекорд — 399 більйонів штук. Перед проголошенням звіту департамент рільництва повідомляв, що сподівається в цьому році збільшення кількости проданих цигарок і інших тютюнових виробів. Можливо, що ці сподівання не здійсняться, коли курці довідалися про наслідки куреня.

Вирішну ролю в цій справі можуть відіграти лікарі. Кореспондент „Ню Йорк Ворлд Телеграм енд Сан", опитавши 104 лікарів, присутніх на зборах Американського Лікарського Товариства, ствердив, що 37 лікарів радитимуть своїм пацієнтам перестати курити, а 27 — обмежити число викурюваних цигарок. Ні один лікар не сказав, що буде радити своїм пацієнтам продовжувати куреня. 19 лікарів заявили, що не будуть давати жадних порад своїм пацієнтам в справі куреня, а інших 19 — будуть давати поради, залежно від стану здоров'я пацієнта.

Якщо б більшість лікарів освідомила своїх пацієнтів — курців про те, що вони є повільними, але послідовними, самогубцями, то багато людей значно поліпшило б своє здоров'я і продовжило б собі життя на кілька років.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У ЗДА

ШЕВЧЕНКО

Річник 6.

(12)

Дам'ян Горняткевич

КРИТЕРІЇ В ОЦІНЦІ МАЛЯРСЬКОЇ СПАДЩИНИ ШЕВЧЕНКА

Творчість Шевченка на полі образотворчого мистецтва розбуджувала й далі розбуджує велике зацікавлення серед дослідників. Вистачить згадати, що саме він дочекався рекордового числа монографій в українській мові, яке дійшло досі до 10-ти, далі двох у російській, та безлічі статтей українською, польською і німецькою мовами. І коли зважимо, що наша українська наукова література не надто багата на монографічні праці з ділянки мистецтвознавства, щойно тоді відчуємо популярність Шевченка і в цій спеціяльній галузі творчости.

Але впарі з цим вирізненням Шевченка ще донедавна покутували у нас різні дивоглядні погляди на тему його мистецької творчости, яку не завжди розуміли, а іноді зовсім хибно інтерпретували його дослідники. Клясичним прикладом таких помилок є відомий вислів акад. Федора Корша про буцімто „малограмотність" Шевченка, і саме цей погляд повторив згодом навіть Іван Франко у своїй інвокації з приводу 100-річного ювілею Шевченка, але тільки на те, щоб ефектно підібраними словами відзначити тим сильніше велич нашого поета: ... „Er war ein ungeschulter Laie, und hat Professoren und Buchgelehrten neue, lichte und freie Bahnen gewiesen". (Він був невишколеним ляїком, а відкрив професорам і вченим нові, світлі й вільні шляхи).[1]

Другою проблемою, яка викликує все ще деякі дискусії, це питання впливу Брюллова й Рембрандта на малярську творчість Шевченка. Третьою справою для нас є питання про місце Шевченка в українському й европейському образотворчому мистецтві. На ці питання спробуємо дати тут відповідь.

Сумніви акад. Ф. Корша щодо освіти Тараса Шевченка вже здавна розвіяні. Цю справу вияснив найбільш переконливими доказами Богдан Лепкий у своїй розвідці „Шевченко про мистецтво" (Зальцведель 1920). Доповненням до його цінних завваг є наша стаття „Петербурзька Академія Мистецтв за часів студій Тараса Шевченка", надрукована в першому річнику „Шевченко", видання УВАН у США, 1952, ст. 11-21. Підіймання цього питання ще сьогодні рівняється спробі наївної, а то й непотрібної апології. Шевченко здобув повну високу освіту в Академії Мистецтв у Петербурзі, поглиблюючи її опісля власною працею в широкій ділянці мистецтвознавства, археології й літератури, що при його геніяльних здібностях приходило йому незвичайно легко і з далеко кращими вислідами від осягів пересічних фахівців і дослідників. Отже, доказувати ще й тепер повну безосновність погляду Ф. Корша і тих, що повторювали його думку на тему „невисокої освіти" Шевченка, є цілком зайвим зусиллям.

Щодо впливу Брюллова, а посередньо й Рембрандта на малярські та графічні праці Шевченка, то це питання розважали наші найкращі дослідники його мистецької спадщини, а саме Олексій Новицький, Кость Широцький, Дмитро Антонович і Володимир Січинський. Вони однозгідно погоджуються в своїх поглядах, що Шевченко перебував тільки тимчасово під непереможним впливом обох корифеїв малярства. Вплив Брюллова на Шевченка мав в основі сентиментально-чуттєвий характер і щойно вслід за тим переходив у ділянку чисто мистецьких засобів. Треба ствердити факт, що поміч Брюллова для Шевченка була майже безприкладною, і нема нічого дивного, що Шевченко відчував вдячність до свого учителя до самої глибини своєї душі. Ми не розпоряджаємо сьогодні вичерпними життєписними даними для насвітлення справи, яке було відношення Брюллова до інших його учнів, отже, чи його виняткова опіка над Шевченком була типовим явищем, чи мала зовсім окреме значення? Та вже й тепер можна сказати, що Брюллов умів оцінити як слід духові вартості Шевченка, коли допустив його до кола своїх найближчих приятелів і довірених осіб. Для Брюллова Шевченко мав — як відомо, — лише слова найвищого признання, називаючи його „безсмертним", „Карлом Великим" і „божественним". Брюллов мусів відзначатися поміж професорами тогочасної Академії Мистецтв у Петербурзі непересічним педагогічним хистом і — самозрозуміло, — ціла плеяда його учнів наслідувала цього майстра як під технічним, кольористичним, так і під композиційним оглядом. Цей вплив позначився в малярських працях у першій добі Шевченкової творчости.

[1] Ukrainische Rundschau. Відень, 1914. Ювілейне видання. Іван Франко — Присвята, стор. 89.

ТАМ...

Там, де лягло
Чорномор'я без меж
В білому осени злоті, —
Ти, моя мати,
обніжком ідеш,
Рівна, висока, в скорботі.

Як ти пройшла
із безхмарним чолом,
Боса — по стернях і росах?
Де ти лежиш
У траві за селом
В дальніх вишневих
Глодосах?

Скільки за вік
ти зв'язала снопів,
Скільки посіяла жита!
Нині лежиш ти
в мовчанні степів,
Небом південним укрита.

Ось я в найдальші
поїхав краї —
И тут, серед темної ночі,
Сняться натруджені
руки твої,
Сині зажурені очі.

Наче я знов
на гарячих снопах
Плачу під спів жайворонка...
Тихо проходить
в херсонських степах
Мати моя, українка.

ТЕРЕНЬ МАСЕНКО

Врочисте відкриття пам'ятника на могилі Володимира Блавацького

На могилі визначного діяча українського театру Володимира Блавацького, який помер перед чотирма з половиною роками у Филаделфії, поставлено на цвинтарі Факс Чейз під Филаделфією імпозантний пам'ятник. Українська Громада надовго затримала в пам'яті креації цього неперісічного актора, і зберігає його ім'я у своїй пам'яті. Це тому, що Блавацький не тільки визначався великим сценічним талантом, але теж повністю присвятив себе українському театрові, будучи все своє життя вірним слугою цього українського мистецтва. Народжений 1900 року в інтелігентській сім'ї в Коломиї, Блавацький вже студентом після закінчення гімназії захопився українською сценою і з неї не сходив до останніх днів свойого життя.

Перші кроки ставив він у театрі „Бесіди", де починали свою сценічну працю такі аси українського театру, як Бучма, Крушельницький, Гірняк, а навіть Курбас. Згодом перебув Блавацький два роки у славному ансамблі Курбаса, щоб — повернувшись в Галичину — стати у проводі українського театру на українських землях під Польщею. У воєнний час він став керівником найкращого в той час українського театру у Львові, приміщеному у репрезентативній театральній залі і на цьому пості Блавацький виказав не лише великий акторський і режисерський талант, але теж і талант керівника. Саме цьому в той час передовому українському театрові дано було поставити вперше на українській сцені великого Шекспірового „Гамлета", а Блавацький — це перший в історії українського театру український Гамлет — персонаж, що є мрією кожного великого актора. На еміграції Блавацький далі з посвятою працював для українського театрального мистецтва, спершу в Німеччині, а згодом вже у З'єдинених Державах Америки і від цієї праці відірвала його ненадійна смерть.

Пам'ятник на могилі актора Блавацького зображує сцену. На бічній колоні, закінченій різьбленим ручно юріївським хрестом барелі'єф з маскою померлого мистця. Перед пам'ятником плита з написом „Володимир Блавацький — творець модерного театру в Західній Україні", у двох мовах українській і англійській. Пам'ятник проєктували два визначні мистці скульптор Сергій Литвиненко і архітект Михайло Кравчук. Написи проєктував мистець Святослав Гординський. Пам'ятник збудований із спеціяльно спровадженого чорного шведського граніту. Він імпозантний і величиною і напевно один із кращих пам'ятників на наших цвинтарях взагалі. Будову пам'ятника виконала заслужена стара фірма І. Гаґан у Филаделфії, а перевів діло Громадський Комітет у складі: д-р В. Пушкар — голова, реж. Йосип Гірняк — заступник голови, Остап Тарнавський — секретар, та Богдан Паздрій, Богдан Романенчук і Євген Левицький — члени Комітету.

Посвячення і відкриття пам'ятника на могилі Блавацького у соняшний день Зелених Свят — в неділю, 9 червня ц. р. відбулось врочисто при великій участі української громади. Панахиду на могилі відслужив парох української катедри у Филаделфії о. Федорик у співслуженні оо. Малащука і Пирога. Співав хор „Кобзар". Після відправи промовив від колишніх учнів і співпрацівників покійного мистця актор Ярослав Пінот - Рудакевич. Врочисту промову виголосив д-р Микола Шлемкевич, який у піднеслих добірних словах сказав про цей величній мрійний світ мистця, що був дійсним світом для театрального діяча Блавацького. Хор „Кобзар" під вправною рукою диригента д-ра Антона Рудницького відспівав дві композиції „Упав стрілець" і невмируще „Ой, Морозе, Морозенку".

В урочистості взяли участь українські організації у Филаделфії, висилаючи своїх представників із вінками. Крім вінків від дружини пані Євдокії Дичко - Блавацької були вінки від Філії УККА, від ЗУАДК, від акторів бувшого Театру Володимира Блавацького, від Літературно - Мистецького Клюбу у Филаделфії, від хору „Кобзар", від „Самопомочі", від СУК і П, від ОДВУ і Золотого Хреста, від ООЧСУ, від осередку СУМА у Филаделфії, від Спортового Товариства „Тризуб", від Братства Дивізійників та інших. В кожній із цих організацій Покійний Блавацький був членом Управи, а в Літературному Клюбі і в Товаристві „Тризуб" — головою. Були теж вінки від особистих звеличників, як від артистки українського тенатру Ніни Горленко, від піяністки Зої Маркович і багатьох інших. Зорганізовано прийшли пластуни і пластунки в одностроях і тримали почесну варту перед могилою.

Приявний був теж на відкритті скульптор Сергій Литвиненко. Українська громада засвідчила, що вміє пошанувати пам'ять тих, які працювали і жили для української культури. На українському цвинтарі станув пам'ятник, який не лише є прикрасою цвинтаря, але теж гарним мистецьким твором, що притягає постійно увагу відвідувачів.

Т.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Сиракюз, Н. Й.

Сорокп'ятиріччя „Пласту".

Місяць травень не надто відповідний час на імпрези, бо чудова весняна природа тягне людей радше до себе, а молодь ще інтенсивно зайнята наукою перед кінцем шкільного року. Та проте Пластова Група Сиракюз — Ютика зуміла приготовити молодь до відзначення 45-літнього Ювілею Пласту разом із 70-літтям народин основника Пласту д-ра Олександра Тисовського. Ця небуденна імпреза відбулась у Сиракюз 19 травня 1957 року.

По своїй традиції пластуни зачали своє свято з Богом, беручи організовану участь в Службі Божій, що її відправив пластун - сеньйор о. Богдан Смик з Ютики, який рівночасно є провідником Пластової Групи. Перші ряди церковних лавок виповнили пластуни і пластунки всіх ранґ, різного віку і росту від сеньйорів - батьків до зовсім манюсіньких дітей. В одній лаві засіли провідники і виховники із Достойним Гостем — Начальним Пластуном проф. Северином Левицьким на чолі. До Панахиди за померлих пластунів станули крім о. Богдана Смика о. Петро Смик й о. Іван Шоловка.

Програмове Свято відбулося по полудні в залі Народного Дому. Воно складалося із гарно виведеної пластової програми та пластової виставки. Дефіляду пластунок під проводом пл. сен. Марії Логази і пластунів під проводом інж. Осипа Гапія відібрав Начальний Пластун - Сірий Лев в асисті провідника Групи о. Богдана Смика. По дефіляді промовив до учасників Начальний Пластун, що почав до найменших казкою Куліша про Орисю і турів, а закінчив згадкою про Пластових Турів — ген. Тараса Чупринку і гетьманича Данила Скоропадського — вказуючи, як глибоко вріс Пласт у нашу історію. Частину програми зайняли іменування і заприсяження. Потім о. Богдан Смик виголосив змістовну промову, звертаючись у ній передусім до батьків пластунів та приявних гостей. Жіночі і чоловічі пластові частини у збірній рецитації переповіли історію українського Пласту, переплітаючи її влучно підібраними піснями. Пластунки Оксана і Христя Притуля з Бинґгемтону втішали слухачів своєю грою на скрипках та разом із пластункою Мартою Кокорудз засвідчили свою музикальність співом. Пластунка Рома Рубич зарепрезентувала мило свій новацький Рій у вежах, а пластунка Ліда Величко у вправах вільноруч. Закінчив пластову програму своїм виступом малий пластун — прихильник Томич, що перед національним прапором віддеклямував вірш „Воскресення України" із таким зрозумінням і такою доброю інтерпретацією, що неодин досвідчений декляматор міг би йому позавидувати. Після відспівання національного гимну приявні оглядали пластову виставку, що складалась із робіт пластунок, в якій вони присвятили особливу увагу Полтавській Області України, представляючи її географію, історію і культуру, з робіт пластунів, що вказували на їхні вмілості, з виставки пластової преси та виставки українських поштових марок.

Українська радіоавдиція в Сиракюзах присвятила ювілеєві Пласту окрему програму.

Ціла імпреза зробила на приявних дуже миле враження. Раділи успіхами пластунів не тільки пластові провідники і їхні батьки, що приїхали навіть з дальших околиць, але теж приявні гості, що до Пласту не мають безпосереднього відношення. Шкода тільки, що велика сиракюзька громада заступлена була тільки жменькою громадян, а зокрема шкода, що не видно було на такій імпрезі української молоді, що її на сотки рахується в Сиракюзах.

Н. Н.

Рачестер, Н. Й.

Дещо про діяльність ОбВУА

Рачестер має щось 35 чинних організацій, між ними є і відділ ОбВУА. Засновано його в грудні 1953 р.

Першим головою відділу був д-р Фр. Свістель (його нема вже в Рачестері). За його правління відділ улаштував восени 1954 удачну академію для вшанування 40-ліття УСС-ів. Слідуючим головою був побр. Дм. Хоптяк. За його урядування відбув відділ восени 1955 вповні вдатну академію в пам'ять 35-ліття Першого Зимового Походу.

У слідуючім році головою відділу був побр. інж. Р. Коцик. Улаштовано 5 лютого 1957 академію в честь пок. генерала Михайла Омеляновича Павленка. Зате в році (1956/7) відділ завдяки жертвенній праці побр. Висоцького зумів зібрати на інвалідів 214 долярів.

В 1957 році головою відділу став поновно побр. Дм. Хоптяк. Некорисним фактом було те, що кількалітній скарбник відділу, побратим Гнойовий, не міг задержати свого уряду, бо з огляду на здоров'я своєї дружини мусів переселитися до сухішого клімату. Його місце зайняв побратим Максимів. Організаційним референтом став побр. Велигорський, а культ.-освітнім побр. П. Зубрицький. Секретарем вдруге став побр. Савчинський.

На 4-го травня визначила Головна Управа районову нараду в Рачестері. Від Головної Управи прибули д-р І. Козак з Ню Йорку та інж. І. Порятко з Филаделфії. З Бофало прибув як делегат побр. Трієр. Нарада відбулась в домівці „Самопомочі". Два реферати (д-ра Козака про ціль і значення ОбВУА та про конечність співпраці проводу з членами як також про права та обов'язки членів і інж. Порятка про Суспільну Службу комбатантів) внесли багато нового та викликали живу дискусію. Виміна гадок причинилась до виясненя декількох квестій. Відповіди на запити в дискусії давав інж. Порятко.

Наради протяглися понад 4 години. Після наради була скромна перекуска, під час якої ще деякі побратими та запрошені гості забирали голос та обговорювали різні пекучі справи.

Петро Зубрицький.

Рачестер, 12 травня 1957.

Гартфорд, Конн.

Виступ „Тирси".

Заходами Програмового Комітету, Українська Танцювальна Група „Тирса" почала свій весняний сезон показом народніх танків 11 травня ц. р., в залі Вирнс Скул. Вечір заінтересував не тільки українців, але і американців, які вповні виповнили залю.

Новістю вечора було те, що керівник Групи п. Григорій Сєвич злучив заавансованих із початківцями, і з того вийшла добра цілість. Виступали маленькі діти від 6—12 років життя в гарних народних строях. Ця група складається переважно із тут народжених дітей. Вони вчаться танків із замилуванням. Заслужене признання батькам, що так виховали своїх дітей. Танок об'єднує дітей, тут народжених і новоприбулих, до праці, на користь свого народу.

Старша група „Тирси", вже не раз виступала на сцені у Гартфорді, Ню Брітен, Ню Гейвен та інших містах.

Програма вечора складалася з двох частин, та була започаткована маршем, в якому брали участь всі танцюристи (40 осіб). В першій частині виконали: Подільський козачок, Гопак колом, Катерину, Козачок, Метелицю, Гречаники, Запорозький герць, Козачок та Вечерниці. Виконували старші і молодші танцюристи.

В другій частині програми виконано танки: Вільний гуцул, (сольовий танок), Скочна коломийка, Коломийка (дві парі), Аркан, Гонивітер, Коломийка (одна пара), Верховина і Гуцулка. — Всі танки другої частини виконані старшими танцюристами.

Треба з признанням зазначити, що ціла група „Тирси", здисциплінована і добре вишколена. Всім виконавцям, належиться признання, а керівникові групи сердечна подяка за безкорисну працю.

Слід ще згадати два сольові танки: а) п-ни Оксани Стасюк, у гарному гуцульському строї, яка гарно танцювала „Гонивітер", за що діставала оплески під час виконування, б) пан Роман Олексишин відтанцював танок „Вільний гуцул". Він вніс багато життя. Його постава, гарний гуцульський стрій і топірець творили з ним одну цілість. І його нагороджено оплесками.

Показ танків тривав 1 год. 45 хвилин. Всі були захоплені танками та жалували, що вечір скінчився так швидко.

За цей гарний виступ, на передодні дня „Матері", належиться признання у першій мірі, керівникові „Тирси" п. Григорієві Совичові, та всім танцюристам, пані Прісі Витвицькій, за стилеве й мистецьке виготовлення строїв, оркестрі під проводом п. Филимона Савечка. Заповідач програми п. Михайло Шевчук подав на вступі коротку історію „Тирси". Також слід відмітити працю Комітету, який зорганізував імпрезу.

Я. О-н.

КОМІТЕТ ОДНОГО МІЛЬЙОНА ПРОТИ ТОРГІВЛІ З КОМ. КИТАЄМ

Ню Йорк. — Комітет Одного Мільйона, організація, яка поборює допущення комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй, видав пересторогу проти „торгівлі з ворогом", — це значить з комуністичним Китаєм. Комітет перестерігає „всіх вільних людей", щоб „не скріплювали агресивної сили пейпінґського режиму", який змагає до знищення вільної економіки в світі. В цій перестерозі читаємо, що „торгівля з ворогом завжди вважається за найнижчу форму зради, і так було у всіх культурах і у всіх народів". В заяві пишеться і про те, що власник підприємства, яке працює на вільній конкуренційній базі, не може і не повинен конкурувати на світовому ринку з товарами, випродукованими в таборах примусової праці в червоному Китаї. Вільний світ не сміє скріплювати комуністичний режим в Китаї, торгуючи з цим комуністичним сателітом та допускаючи представників Пейпінґу до членства в ОН. Цю осторогу підписали члени управи Комітету Одного Мільйона демократичний сенатор Пол Даґлес, республіканський сенатор Г. Александер Смит; конґресмени: Волтер Г. Джадд (респ.), Френсіс Е. Волтер (дем.), колишній амбасадор до Японії Джозеф С. Гру та інші.

ІСТОРІЯ ДЗВОНА

На подвір'ї Полтавського краєзнавчого музею стоїть величезний, на кілька тонн вагою, старовинний дзвін. Цікава його історія. Українські козацькі полки обложили 1695 року турецьку фортецю Казакирмен. Розгромивши ворога, переможці захопили багато гармат. На спомин про цю боротьбу вилляли вони з цих трофеїв дзвін. Під час останньої війни большевики вивезли трофейний дзвін у далеке запілля — аж у Красноярськ на Сибіру. Кілька років тому привезено його назад до Полтави. Для його транспортування потрібна була ціла залізнична плятформа.

М. Шевчук

● **На Кавказі,** в селі Джава, минулого тижня помер на 157-му році життя Георгій Ґ. Короєв, що нібито був ще куховарем у російського генерала Єрмолова, „покорителя" Кавказу — твердить совєтська телеграфічна аґенція ТАСС. Хто хоче, хай вірить.

● **В день закінчення шкільного року,** одружилося 18 випускників Морської Академії в Анаполісі, Мериленд, а наступного дня ще 21. З цілої кляси цієї академії одружилося 57 новонайменованих старшин

● **Престолонаслідник** Саваї Арабії прем'єр - міністер князь Фейзал, зупинився у Неаполі в дорозі літаком до З'єдинених Держав, де йому зроблять операцію на боляк шлунка.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

РОСІЯНИ І БОРОТЬБА З КОМУНІЗМОМ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

не клялася західніми теоріями".

Ця ж риса характеризує і московських комуністів: вони переймають західні ідеї і поняття, але, вкладаючи у них зовсім відмінний і часто протилежний зміст, скеровують їх проти Заходу. На це звертає увагу і Ю. Мацкевіч, а за ним і Г. Струве, пишучи, що „унікальність" большевизму полягає в тому, що „він позбавляє людські слова їх первісного значення" і цією „деградацією" ідей і принципів західньої культури розкладає цю культуру і прагне до її знищення. Мацкевіч а за ним і Струве не хочуть помічати, що це явище характеристичне й для дореволюційної царської Росії, і що протиставлення Росії Заходові не є винаходом комунізму. В цьому цьому виявляють себе, за визначенням Шпенґлера, два різні „культурні типи". Московський комунізм („большевизм") є яскравим виразником московського „культурного типу".

Відзначене явище „перекручення" ідей і понять одного культурного типу в свідомості і культурі другого типу відоме в соціології як „історичний камуфляж". Свого часу (1930 р.) Хозе Ортега і Гассет писав: „Камуфляж має місце там, де щось в дійсності є зовсім іншим, ніж воно здається. Його зовнішність не виявляє його сутности, але приховує її... Москва прикривається тонкою плівкою европейських ідей — марксизмом, витвореним в Европі стосовно до европейських справ і проблем; а під цією плівкою — народ, який відрізняється від Европи не тільки етнічно... Хто робить завчений жест — хоч і користається чужоземними словами, — той розуміє під ним своє власне, переводить чужоземний вислів на свою рідну мову. Щоб розкрити камуфляж, потрібен також погляд „збоку", погляд перекладача, який, крім тексту, має ще й словник. Я чекаю на появу книги, яка перекладе сталінський марксизм на мову російської історії. Бо те, що становить його силу, криється не в комунізмі, але в російській історії". Такою книгою і є почасти згадана вище книга Бердяєва.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

В Бельгії

X. З'їзд Спілки Української Молоді в Брюсселі.

З'їзд відбувся 7 квітня в домівці УДК. Започатковано його Богослуженням в церкві св. Вол. Великого, що його відправив о. Костенобель, ЧНІ.

На З'їзд прибули делеґати й сумівці від 9 осередків та представники громадських організацій. Наради З'їзду тривали від год. 13 до 18,30. Привіти склали представники ГРУГОБ, УДК, УХР, СУРБ, УНОТ. Письмові привіти наспіли від ЦК СУМ-у, КК СУМ-у Англії і Канади, о. кап. Г. Фуканчика і ТБУВ та інші.

По ділових звітах і дискусії, в якій порушено всі актуальні питання, уділено абсолюторію уступаючому Краєвому Комітетові. В звітовому році продовжувався далі еміґраційний рух українців з Бельгії, внаслідок чого виїхало також 62 сумівці. Осередки влаштували протягом року 56 доповідей, 34 святочні сходини і 17 святочних академій для відзначення національних роковин. Краєвий Комітет СУМ-у випустив з тією метою цілу серію відповідних рефератів. Велику працю пророблено в референтурі Юного СУМ-у, розробляючи детально програму зайнять і уточнено методи праці серед юнацтва. Під цю пору нараховується 88 юнаків і юначок, охоплених СУМ-ом, з чого 23 пройшли вже перший юнацький іспит. Відчувається брак потрібної скількости виховників.

До нових керівних органів вибрано: **Крайовий Комітет:** О. Коваль — голова; М. Когут — заст. голови і фінансовий керівник, І. Левицький — секретар, Т. Кіс — керівник ЮСУМ-у, В. Ващук — культ.-осв. керівник. **Контрольна Комісія:** д-р В. Попович — голова, інж. К. Гайдамаха і Ф. Михайлишин — члени. **Товариський Суд:** проф. І. Витязь — голова, В. Яремкович і І. Галабурда члени. Проф. І. Витязь залишився надалі головою Виховної Ради.

З'їзд схвалив привітання для Ієрархів обох українських вільних Церков в Краю і на чужині, українській молоді, що стоїть у безпосередній боротьбі з ворогом, Президії Головної Ради, ЦК і КК СУМ-у та всім українським установам і організаціям, що стоять у спільному визвольному фронті.

В резолюціях З'їзду відмічено потребу організаційного скріплення для влегшення систематичної праці Ю СУМ-у на довшу мету та доручено КК СУМ-у допильнувати виховання середньошкільної молоді в напрямі підготовки майбутніх виховників. Рішено також посилити господарський сектор для вможливлення дальшої реґулярної праці.

Короткі Вістки

● **Міжнародна Організація Праці**, як одна з аґенцій Об'єднаних Націй, відбуває конференцію в Женеві, де м. і. обговорюють міжнародну конвенцію проти примусової праці. Хоч справа такої конвенції обговорюється на терені ОН вже 10 років, її ще досі не укладено. ЗДА зажадали були включити в оту конвенцію заборону торгувати з країнами, в яких користають із даремної праці примусових невільників, але деякі держави спротивились цьому, заявивши, що у практиці це буде річчю неможливою. Тепер Америка погодилась на такий проєкт конвенції, що його можна було б схвалити. Совєтський уряд є ніби також проти невільництва, але у себе, в СССР, він його не бачить, а бачить лише в колоніях Заходу.

● **В Єгипті** засуджено на смерть єгипетського громадянина, 51-річного вчителя, за участь в „шпигунській змові" на користь Англії. Відчитання присуду чотирьом англійцям, які сидять у в'язниці за цю саму справу і 11 єгипетським арабам — відкладено до 22 червня ц. р.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

РІВЕРГЕД, Л. Ай. — Повідомляється всіх членів Б-ва св. І. Хрестителя, Відд. 256, що місячні збори відбудуться тиждень пізніше, бо деякі члени виїжджають на „Союзівку". Збори відбудуться в неділю 23-го червня 1957 р., зараз по другій Службі Божій, в церковній залі. — О. Недошитко, секр.

ПАССЕЇК, Н. Дж. — Т-во ім. Т. Шевченка, 42 Відд., повідомляє, що піврічні збори відбудуться в суботу 15-го червня, о год. 7-ій веч. в УНДомі — при 237 Hope Ave. Просимо прийти всіх членів, є багато важливих справ до полагодження. Вже є дивіденди (чеки) і кожний член мусить відібрати собі особисто. В неділю 16-го червня автобуси на „Союзівку" відходитимуть від УНДому, о год. 7:30 рано. Кожний член повинен взяти участь в цьому святі. — В. Марущак, рек. секр.

АЛЛЕНТАВН, Па. — Б-во св. Арх. Михаїла, Відд. 147, повідомляє, що піврічні збори відбудуться в неділю 23-го червня, о год. 2-ій по пол., в парох. залі — 803 Н. Фронт вул. Тому, що наш відд. секретар Іван Рудакевич помер нагло, проситься всіх членів, щоб явилися на зборах і вибрали собі нового секретаря. Кожний член мусить сплатити свої довги. — Д. Рудакевич, предс.; І. Гуцайлюк, кас.

Український Народний Союз це суто демократична українська братська організація. Стати її членом, — це не тільки забезпечити себе і Ваших рідних матеріяльно. Це значить, бути співвласником його надбань і вибирати, чи бути вибраним в його керівні органи.

Посмертні Згадки

ІВАН КОРНОВА, член Т-ва ім. Б. Хмельницького, Відд. 158 УНСоюзу в Брукліні, помер у суботу 1-го червня 1957 р. в East Meadow, проживши 65 років. Покійний народився в с. Лугове, пов. Жовква, Зах. Україна. Полишив дружину, 2 доньки і 2-ох синів. — В. Й. П!
Ол. Саноцький, фін. секр.

СЕБАСТІЯН МАЙХЕР, член Відд. 280 УНСоюзу в Скрентоні, Па., помер нагло, на удар серця, дня 18-го травня 1957 року. Покійний походив з Волині, Україна. Полишив у смутку дружину Анну і двох синів, Матвія і Бориса, невістку і внуку. Похорон відбувся 22-го травня з пох. заведення до церкви св. Петра і Павла, а опісля на цвинтар в Савт Кенон Монастері. — В. Й. П!
Р. Рубльовський, секр.

ОЛЕНА КРАВС, членка 149 Відд. УНСоюзу в Лакавана, Н. Й., померла, по довгій недузі, 30-го травня 1957 року. Залишила у смутку доньки Берніс і Елеонору, сестру і внуків. Похорон відбувся 3-го червня, з укр. кат. церкви на цвинтар Голі Крос в Лакавана. — В. Й. П!
М. Стецьків-Дикий, секр.

ТЕОДОР БАГРІЙ, довголітній член 327 Відд. УНСоюзу „Запорозька Січ" в Гемпстеді й кас. Відділу в біжучому році, помер нагло, на удар серця, в дні 5-го червня 1957 р. Похорони відбулись в дні 8-го червня з укр. кат. церкви в Гемпстеді, звідки старі піонери-союзовці відпроваджували на вічну дорогу свого довголітнього Друга. Покійний народився 1887 р. в Зборові, Зах. Україна. До ЗДА прибув 1907 р., а від 1930 р. був членом УНС. Покійний був примірним парохіянином і одним із кращих громадян-патріотів. Щиро інтересувався справами свого Відділу УНС. Покійний осиротив дружину Тересу, дітей: Анну, Катерину, Андрія й Петра, та восьмеро внуків, залишаючи по собі правдивий жаль Гемпстедської громади й членства нашого Відділу. — В. Й. П!
А. Конистяньский, ф. секр.

З Волі Всевишнього, дня 15-го травня 1957 року відійшов від нас на завжди
НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ ЧОЛОВІК І БАТЬКО
бл. п. ВОЛОДИМИР КОСТИНЮК
бувший адвокат на Буковині, урядник Manufacturers Trust Co. в Ню Йорку.

В цьому тяжкому горю зазнали ми багато помочі і розради від наших Рідних, Приятелів і Знайомих.

Не маємо змоги особисто подякувати їм за їхній великий труд, щирий вияв співчуття та добре серце, і тому цією дорогою складаємо щиросердешну

ПОДЯКУ

В першу чергу дякуємо Всечр. о. Мітр. Льву Весоловському, Всеч. о. прот. С. Гнюкові та Всеч. о. прот. І. Ткачукові за торжественне доверщення похоронних обрядів: Панахид впродовж двох вечорів св. Служби Божої в день похорону та відпровадження Покійного на місце спочинку та за прощальні слова.

Щиро дякуємо Українському Хорові „Думка" в Ню Йорку за вінок на домовину та за прекрасний спів під час Панахиди, а п. д-рові Карпевичові за прощання Покійного в імені Хору.

Далі дякуємо Manufacturers Trust Co., Chase Manhattan Bank і Krueger Co. за висловлені співчуття, за квіти на домовину, та за участь в Панахидах і Похороні.

Дякуємо щиро „Об'єднанню Українців Буковинців" в ЗДА та Українській Буковинській Громаді в Ню Йорку за вінок на домовину та за прощання Покійного п. інж. І. Жуковським на Панахиді, а п. д-р. І. Новосівським на цвинтарі.

Зокрема дякуємо членам Академічного Козацтва „Запороже" на еміґрації за квіти і співчуття, висловлені Старшим Ради Батьків п. Юліяном Завіянським.

Дякуємо рівнож п. М. Шпиткові за прощання Покійного в імені Т-ва Українських Правників в ЗДА та п. П. Григоровичеві за прощання Покійного в імені товаришів праці в банку та студій на нюйоркському Університеті.

Зокрема висловлюємо нашу велику подяку п. Маріянові Тимчишинові, що зайнявся похоронами і був для нас великою підтримкою в нашому тяжкому горі.

Усім Рідним, Приятелям і Знайомим, що зложили квіти на домовину, що жертвували св. Служби Божі за спокій Душі Покійного, що усно, чи писемно виказали нам свої співчуття і слова розради, що взяли участь у відправах Панахиди і Похорону, що служили нам своїми автами в часі Похорону, та зокрема всім тим Краянам і Друзям Покійного, що з далеких сторін прибули на Похорони та відпровадили Покійного на місце вічного спочинку на цвинтар Mount Olivet, Grand Avenue, Queens, N. Y. — складаємо нашу сердешну подяку і молимо Всевишнього, щоб сторицею винагородив їхній неоцінений труд і велику доброту серця.

Щиро дякуємо похоронному заведенню П. Яреми за совісне переведення похорону.

В глибокому смутку
НАТАЛІЯ — дружина
МІРА і РОМАН — діти

ЗМІНА АДРЕСИ!

Ще раз пригадуємо нашим передплатникам, що змінюють місце свого побуту, щоб одночасно з повідомленням про зміну адреси обов'язково присилали поштовими марками 10¢ за виготовлення нової адресової клішi, а члени УНСоюзу ще й число свого Відділу.

Адміністрація „Свободи"

ТАРЗАН, ч. 3881. Боїться стратити голову.

Тарзан був лютий. Який великий обман... Боло, заведіть мене до інших втікачів... Спробуємо укласти плян.

Дещо пізніше в приміщеннях королівської хати... — Білий в'язень не дає мені спокою, — сказала королева. — Там можуть бути ще й інші!

Туро засміявся. — Не бійтеся нічого... — Ще кілька тижнів, і будемо багаті! Ольга насупилася, — Це може бути запізно, хібащо... Ходімо! Мусимо дістатися до мого розбитого літака!